

Biblioteca Provincial

PALMA

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANY VI : NÚM. 104

SETMANARI MALLORQUI
Inca, 28 Mars de 1925

Redacció Administració
Murta, 5. - Inca

El Quadre-Homenatge del Beat Ramón Lull

Diuenge se va fer la primera exposició d'aquest admirable quadre, que descobrí el senyor Bisbe, davant una concurrència nombrosa i selecta an el casal de «L'Orfeo Mallorquí», donant aquest, amb tal objecte, una bellíssima audició musical.

An el convent de Sant Francesc de Ciutat, a on dilluns quedà exposat el quadre, l'hem anat a veure, trobant allà son autor don Pere Barceló Oliver a qui saludarem i felicitarem per la seva estupenda obra pintòrica.

El retaulo del Beat Ramón Lull es compon de la figura del centre que és casi d'alçada natural, tenent al voltant, nou escenes d'explèndida composició, plenes de llum i de vida, que representen els principals fets de la carrera del Beat.

[En la impossibilitat de descriure aquestes maravoloses escenes pintòriques per falta de lloc, sols les indicarem numèricament, i són:

Vestició de Terciari del Beat Ramón Lull.—Son estada a la cova de Randa fent vida hermitana.—Entrega de sos llibres al rei En Jaume II, davant la cort del Monarca.—An el Col·legi de Miramar, rodetjat de sos deixebles.—Mestre Ramón Barba Florida en la Soborna rodetjat de monjos i estodiants.—El Beat Ramón Lull davant el Papa i sa cort, exposant-li, humildament, sos plans missionals.—Son apostolat en Tú-

nez, predicant als moros en la plaça pública.—El martiri del Beat apòstol.—El transportament del màrtir de Jesucrist a la esglèsia de San Francesc sobre les espalles dels jurats.

Vegin ara, nostres lectors, l'impressió que'n dona d'aquest magnífic quadre, que immortalitzarà son autor, Mossèn Andreu Caimari en son parlament en l'acte realitzat per l'«Orfeo Mallorquí»

«No li quedava ja més que una cosa: el desig vibràtil de donar la sanc per son Amat.

Al desenllaç d'aquest drama està dedicada la *pedrella*, que bastaria ella sola per consagrar l'artista. Ramón és tornat vell i és tornat més sant.

Cercant l'Amic a l'Amat
tot l'ample del món corria,
frescant el mon envelleix..
mes lo seu cor no envellia...

I suit a predicar a una plassa de morenia, decorada de minarets i palmeres. Judeus i moros, de barbes estilisades i selectíssims de color, discuteixen ses doctrines: qualcún és pròxim a la compunció; però s'alsen cares inquietes i cares menassants; és l'anunci de la tempesta que esclata en la *taula del martiri*, punt culminant del drama. El moviment, difícil sempre en totes les escoles, cortreu les cares, desencaixa els ulls, agita els brassos i crispa les mans, roden els bastons i siulen les pedres. Hi ha una rompuda de ritme violenta,

passional, tràgica. Solsament Ramón trasfigurat de festa, en la que una pedra ha obert un rajolí de sanc, els ulls perduts dins el cel blau, les mans juntes amb actitud de *Deo gratias*, i amb un pas beatífic i ondulant, s'en va cap a la mar calma on salten pexos vermells i la nau hospitalària es balancetja... Davant aqueix acert el més evocador he repetit amb emoció moltes vegades aquells versos de Mn. Riber:

Beneït el pintor sia
perque vos pintava així!

A tal heroe li calia un enterro triunfal.

Jo crec que en moltes coses s'ha superat l'artista a si mateix. Aquí ja tot és distingit d'una elegància florentina. Els frares preocupats de la processó, els Jurats amb les gramalles arminiades que porten al pas d'una *Marxa dels heroes* wagneriana, el còs dolçament exànim del Beat sobre un bastiment don penja una gualdrapa que per la riquesa d'adornos fins als sobreposats no veuen si fa plecs, que no fan falta... els velluts de les dalmàtiques. És un fris de rítmica vertical tallada per la multitud d'esgarrats, d'ors i de malalts, figures dantesques desencaixades més que de primitivisme, del dolor i de l'esperança de salut, i en darrer terme les finestres coronelles i els terrats plens a vessar de gent...

Oh! Els vostros ulls com els de *Felix de les maravelles del món* són plens de aquesta visió mitjeval, palpitant, mediterrània, i trashumant.

I veis que està enquadrada dins una vasa sèria que En Borrassá hauria volgut pels seus retaules. Dels conopis n'arranquen feixos de tres columnes espirals combinades en la llum trencada hi juguetetja, coronades d'un capitell fullat de cart i d'eura estilisada, per rematar amb un pinàcul graciós.

Els tres gablets de fulles rampants de juevert on hi rumbetjen l'escut del pontific actual, el de Mallorca i el de la Tercera Orde són com altres ales desplegadas que en-

cara aixamplen la visió.

Tot dóna una sensació distingida, armònica, serena... que crida als ulls altra volta a la figura central que ja us sembla la concreció valenta de totes les impressions que heu rebudes en el romiatje mitjeval «per gran re del món», que l'artista vos ha fet fer. És ell qui tot ho domina ab el bras incansable, ab la mà que vibra i tot mostrantvos el llibre obert ab aquell passatge entranyable: «*Ave Maria! Saluts i'aport dels serrains, jueus, grecs, mogols, tartres, bulgars, ongres de Ungria la menor... tots aquests e molts d'altres infeels te saluden per mi qui som lur procurador*» És ell, amb la seua texta serena, clàssica, digna d'un Leonardo de Vinci, testa d'asceta, i de mestre, de psicòlec i d'artista de la naturalesa humana, de místic arcan-gèlic, i de vident agitador, i més que tot de apòstol, fundament humà, fiblat internament d'amor de Déu i dels homos, que basta veure'l per estimar-lo i cantar-li amb el nostro poeta

Alsa't figura inmensa, ferida, no eclipsada, alsa't, apòstol, sabi, màrtir, poeta sant!
ton pedestal bellíssim será *l'illa daurada...*

L'enveja desarmada,
devant la nova glòria s'inclina tremolant!»

TRESOR AMAGAT

I

A una vila que està molt enfora, molt enfora d'aquí, comparagueren un dia davant el jutje dos pagesos.

Concedida la paraula al més vell, digué: Aquest homo, que es veinat meu, m'ha venut un bossí de terra. L'altra dia llaurant, llaurant, vaig trobar-hi amagat un tresor. La meva consciència no me permet estorjar-lo'm, perque jo no he comprat més que la terra i crec no tenir cap dret demunt el tresor.

Acabat aquest homo el parlament, el jutge feu parlar l'altra pagès que s'esplicà d'aquesta manera: La meva consciència no me permet tampoc prendre l'or i la plata que formen el tresor, perque no som estat jo qui l'he amagat i per lo ma-

teix no me parteneix. Jo he venut la terra an el meu veinat, tal com se trobava sens reserva de cap casta.

El jutje, tot encantat amb l'honradesa extrema d'aquells dos homos, pensa un breu moment, i després dicta la següent sentència:

Jo sé que un de voltres té un fill i l'altre una filla, i que aquests dos joves s'estimen i es volen casar. Repartiu-los el tresor per parts iguals i així podran complir aviat els seus desitjos.

II

Un forester que havia presenciât aquest judici s'estranyà fort ferm d'aquella manera de procedir. A la meua terra; digué, la qüestió s'hauria acabat d'una manera completament distinta. El comprador no haguera tantsols donat un céntim del tresor trobat an el veinat, i per aquesta raó s'hauria guardat prou de comunicar a ningú la seva trobada. Si malgrat el seu silenci s'hagués sabut, el venador l'hauria citat pels tribunals, reclamant-li el tresor. Així comensaria un procés que hauria costat tal vegada més de lo que valia tot el tresor trobat.

Quant el jutje sentí això va preguntar an el foraster:

¿El sol, surt tots els dies a encalantir el vostre país?

Si, — va respondre el foraster.

— ¿I hei plou també per allà?

— Segurament.

— Mirau quina cosa mes rara.

¿I ovelles i vaques se n'hi crien a la vostra terra?

— En tenim moltes guardes i ben polides.

— Ah!, idò, ja ho comprenc, digué el jutge. Es per aquests innocents animals que Deu fa sortir el sol a la vostra terra, i assaona aquesta, amb plujes del cel; perque lo que és vosaltres no me-reixeu de cap manera aquests beneficis.

F.

RECUILLIMENT

Lluny, al cor d'unes aspres montanyes
que mai petja del món tacat,
d'un desert en les verges entranyes,
mira'l cel un verger ignorat.

Allà brolla la font de la vida,
allà s'obri lo lliri d'amor;

veu d'oracle pel món no sentida
té allà'l bosc en secreta remor.

Aigua hi corre tan pura, tan pura,
que los àngels si van a mirar:
qui una gota'n fastàs ¡oh dolçura!
mel del món no voldria tastar.

¡Ait qui'l vol de colom me daria
per volar al verger abscondit...!
— Bat les ales del cor que l'ansia,
vòla lluny...dins ton propi esperit.

† MIQUEL COSTA I LLOBERA

Cronica d'Inca

Dia 22. — A la Parròquia, abans de l'ofici, es fa la bendició d'una artística estatua que representa el bon Jesús fermat a la columna. Està col·locat demunt un tabernacle que han de treure a les processons de setmana santa: és costeada de les almoines que donen al caixó dels peus Sant-crist.

De temps immemorial ja se treia el tabernacle de Jesús en l'Hort, i l'Obreria té el projecte de fer construir fins a cinc, representant els principals passos de la Passió.

Ademés, se beneiren sis canalobres de plata per la capella del Santerist.

— A sant Francesc, és celebra una gran festa votiva a la Mare de Deu de Lourdes en acció de gràcies pel curament del Sargent senyor Fuster de les importants farides rebudes a la guerra. Se cantà una missa a veus i el Superior de franciscans, Pare Cerdà, feu un hermós panerigic de la Verge blanca.

— Llegim a la fulla del mes de Mars, que publica la germandat de la Tercera Orde de Inca, que per acabar les obres de les taulades de Sant Francesc es necessitava, aproximadament, tres mil pessetes. El Pare Prior fa un cridament a la generositat dels bons inquers, perque aportin la seva cooperació i així conservar l'esbelta esglèsia franciscana que nos llegaren els nostres pares.

— Tres atlots, Jaume Estrany Martorell, Antoni Perelló Cladera, i Massià Oliver Perelló, avui eren a cercar espàrecs i veent que la pluja pitja-

va ferm anaren a retirar-se a ca'n «Ramonet» que està pel camí de Santa Magdalena, i, com eren conenguts de l'Amo, obriren, havent trobada la clau devall una teula. Entrats a la casa, un atlot vegé una escopeta de cassar que prengueren i manetjaren, en tant mala sort, que n'Estrany la desparà ferint, involuntariament, a l'ull esquerra de son company Massià Oliver Perelló, nin d'uns deu anys de edat, ferida que li ocasionà la mort.

Emperuguits els altres dos nins, fugiren a Inca, i tots retgirats no'm digueren res a ningú. Aixó sutceia a la banda del matí i fins el vespre que, veent els pares del nin mort, no comparexia feren forsa de preguntes als nins que arribaren a dir lo succeït.

En seguida es donà part, i el tribunal se constituí al lloc de la desgràcia, fent-se les diligències que són del cas.

De veres planyem a sos pobres pares.

Dia 26.—Tots els dies de la setmana ha plogut sense intorupció. Les cisternes s'han omplides, les síquies venen plenes, els auballons hauràn esclatat i retjaran abundantament. Be va. Beneït sia Deu.

—El mercat avui és estat magret. El temps encara era duptós.

—A continuació publicam la llista dels moços d'Inca que enguany entren en quintes, que, com se sab, no han estats sorteats per disposició de la nova llei de reclutament que s'ha posada en vigor.

1 Antoni Figuerola Maymó.—2 Bartomeu Morro Amer.—3 Sebastià Beltrán Ferrer.—4 Pere Antoni Seguí Más.—5 Cristòfol Mateu Oliver.—6 Josep Ripoll Vives.—7 Jaume Bonafé Llompart.—8 Jaume Estrany Ferrer.—9 Jaume Planas Ramon.—10 Antoni Martorell Llinás.—11 Antoni Cantallops Truyol.—12 Gabriel Pieras Beltran.—13 Ramón Martorell Palliser.—14 Gabriel Sampol Gual.—15 Antoni Beltran Prats.—16 Ramón Salvá Solivellas.—17 Adolf Quesada Ripoll.—18 Francesc Perelló Llompart.—19 Antem Martorell Pujadas.—20 Miquel Bonnin Fuster.—21 Antoni Planas Llompart.—22 Bartomeu Rotger Vallcaneras.—23 Josep Absalon Sancho Forges.—24 Joan Palliser Sard.—25 Jaume Coll Beltran.—26 Arnau Gual Truyol.—27 Pedro Quetglas Llinás.—28 Jaume Alzina Payeras.—29 Sebastià Saurina Figuerola.—30 Pere Antoni Truyol Capó.—31 Barto-

meu Ferrer Pascual.—32 Bartomeu Aloy Cantarellas.—33 Miquel Ramis Bisellach.—34 Bartomeu Tortella Tortella.—35 Gabriel Torrens Llompart.—36 Andreu Ramis Martorell.—37 Miquel Rebasá Perez.—38 Jaume Beltran Moragues.—39 Joan Llompart Jaume.—40 Antonio Martorell Capó.—41 Cesar Texidor Sans.—42 Bartomeu Sastre Ferragut.—43 Miquel Caimari Llinás.—44 Jaume Seguí Pieras.—45 Salvador Ramis Roselló.—46 Bartomeu Alberti Rigo.—47 Miguel Amengual Llinás.—48 Sebastià Aguiló Segura.—49 Esteva Rotger Solivellas.—50 Arnaldo Mir Capó.—51 Francesc Albertí Truyol.—52 Antoni Maura Llompart.—53 Francesc Buzà Ribas.—54 Josep Noguera Estrany.—55 Josep Pujadas Morro.—56 Miquel Mercadal Ramis.—57 Guillem Truyol Quetglas.—58 Joan Ferrer Madariaga.—59 Baltasar Solivellas Mora.—60 Miquel Coll Coll.—61 Julià Bennasar Mir.—62 Josep Paris Pujadas.—63 Bartomeu Arrom Figuerola.—64 Joan Morro Planas.—65 Josep Amengual Figuerola.—66 Vicens Balle Duran.—67 Joan Seguí Escarrer.—68 Andreu Duran Buades.—69 Llorenç Sastre Estrany.—70 Josep Beltran Ferrer.—71 Mateu Maura Estrany.—72 Llorenç Rovira Morra.—73 Bernadí Tridon Llompart.—74 Nadal Estrany Seguí.—75 Josep Martorell Figuerola.—76 Gabriel Sacares Gamundi.—77 Bartomeu Coll Quetglas.—78 Guillem Perelló Guasp.—79 Gabriel Beltran Salas.—80 Eduard Riu Mateos.—81 Guillem Truyol Brunet.—82 Josep Beltran Lladó.—83 Manuel Garrido Martorell.—84 Bartomeu Alzina Seguí.—85 Jaume Beltran Company.—86 Joan Beltran Company.

Segells de goma i de metal

de forma elegant i molta durada.

Com també plaques de metal esmaltat en colors.

Les vos serviràn an el nostro Establiment.

Un bon periòdic és una missió perpètua a una Parròquia.—Lleó XIII.

Amb censura eclesiástica. Zip. Durán.-Inca.